

Tutkimusosio

Alle puolet suomalaisista kokee, että heillä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa päätöksentekoon työpaikoilla

Lähes puolet suomalaisista (46 %) arvioi, että työpaikalla työtä koskevissa asioissa on kelvolliset mahdollisuudet vaikuttaa päätöksentekoon, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kansalaistutkimuksesta. Viidennes (21 %) kokee vaikutusmahdollisuudet huonoiksi. Työelämän ulkopuolella olevat arvioivat asiaa viimeisessä työpaikassaan.

Vain neljännes (25 %) pitää hyvinä mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon omassa välittömässä asuinympäristössä (asuinkorttelit, lähiöt, kerros- ja pientaloalueet). Tyytymättömiä on kolmanneksen verran (32 %).

Lähes puolet (46 %) suomalaisista on turhautunut vaikutusmahdollisuuksiin omassa kotikunnassa, kotikunnan asioihin. Tyytyväisiä esim. somen, median tai äänestämisen kautta vaikuttamiseen kotikunnassa on vain kymmenesosa (11 %) kuntalaisista. Lähes kaksi viidestä (38 %) uskoo, että vaikutusmahdollisuudet kunta-asioissa eivät ole hyviä, joskaan ei huonojakaan.

Selvä enemmistö arvioi, että mahdollisuudet vaikuttaa päätöksentekoon omassa maakunnassa sitä koskevissa asioissa ovat erittäin tai melko kehnot (61 %). Toki maakuntatasolla ei ole toistaiseksi myöskään vaaleja.

Enemmistön mielestä mahdollisuudet vaikuttaa päätöksentekoon valtakunnan tasolla, Suomea koskevissa asioissa ovat heikot (64 %). Vielä tätäkin surkeammaksi arvioidaan vaikutusmahdollisuudet päätöksentekoon EU:ta koskevissa asioissa (74 %).

Kotona voi vaikuttaa parhaiten

Neljä viidestä (83 %) kansalaisesta tuntee, että itsellä on erittäin tai melko hyvät mahdollisuudet vaikuttaa kotona päätöksentekoon. Enemmistö (57 %) arvioi, että vaikutusmahdollisuudet kotioiloissa ovat suorastaan erinomaiset. Alle kymmenesosa (7 %) kokee oman vaikutusvoimansa kotiasioissa heikoksi. Erityisen tyytyväisiä omiin kykyihinsä vaikuttaa kotia koskeviin päätöksiin ovat naiset, akateemisen koulutuksen saaneet ja vihreiden kannattajat.

Yleisesti näkemykset vaikuttamiseen ovat eräiltä osin sidoksissa arvioitsijan ikään. Nuoret, 18–30-vuotiaat, ovat keskimäärää vähemmän tyytymättömiä mahdollisuuksiinsa vaikuttaa kotikunnan, maakunnan, valtakunnan ja EU:n tasoihin asioihin. Näin siitäkin huolimatta, että nuoret ovat varsin passiivisia vaikuttamaan äänestämällä vaaleissa eri tasolla.

Koulutustaso näyttäytyy tuloksissa siten, että luottamus mahdollisuuksiin vaikuttaa päätöksentekoon kotona ja työpaikalla lisääntyä koulutustason noustessa. Sen sijaan korkeasti koulutettujen tyytyväisyys mahdollisuuksiin vaikuttaa kuntatasolla, omassa maakunnassa, valtakunnan tai EU:n tasolla ei juurikaan poikkea väestön keskimääräisestä.

Oppositio puolueiden tukijat luottavat vähemmän vaikutusmahdollisuuksiinsa kuin hallituspuolueiden kannattajat

Oppositio puolueiden tukijoilla on taipumusta pitää vaikutusmahdollisuuksiaan useimmilta osin heikompina kuin hallituspuolueiden tukijat ajattelevat. Ero on tuntuvan iso arvioitaessa mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon valtakunnan tasolla Suomea koskevissa asioissa. Hallituspuolueiden kannattajista huonoiksi vaikutusmahdollisuutensa vaikuttaa valtakunnan tason päätöksentekoon arvioi hieman enemmän kuin joka toinen (57 %). Opposition tukijoista näin ajattelee melkein kolme neljästä (71 %).

Ääripäitä näkemyksissä edustavat perussuomalaisten ja vihreiden kannattajat. Perussuomalaisten kannattajat kokevat kautta linjan vaikutusmahdollisuutensa keskimäärää surkeammiksi. Tämä koskee myös päätöksentekoa kotona, kotiasioissa. Vihreiden tukijat ovat keskivertoa vähemmän pessimistisiä vaikutusmahdollisuuksiensa suhteen.

SDP:n, kokoomuksen, keskustan ja vihreiden tukijat ovat jokseenkin luottavia mahdollisuuksiinsa vaikuttaa työpaikkatasolla. Vasemmistoliiton ja perussuomalaisten tukijat ovat muita epäuskoisempia.

Keskustan kannattajat arvioivat vaikutusmahdollisuutensa keskimäärää paremmiksi omalla asuinalueella ja kotikunnassa. Muilta osin näkemykset ovat melko keskimääräisiä. Vasemmistoliiton tukijoiden epäusko kohdentuu työelämän ohella myös Euroopan unioniin.

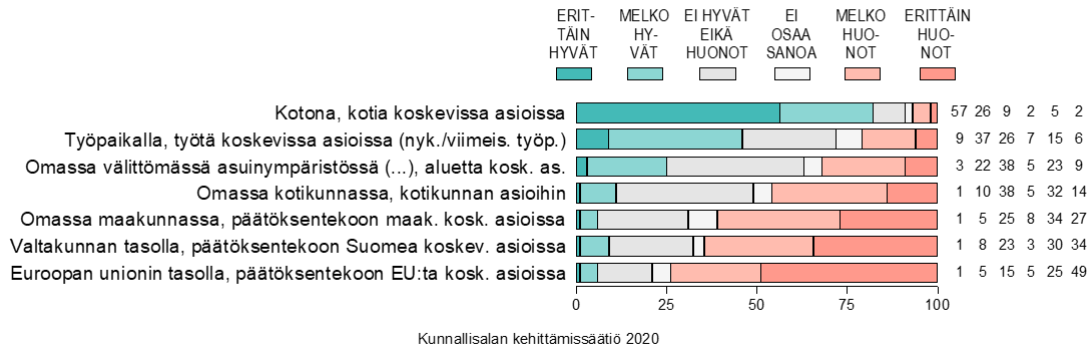
Tutkimuksen toteutus. Syksyn 2020 Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten näkemyksiä vaikutusmahdollisuuksista päätöksentekoon eri tasoilla. Kysymyksiä esitettiin kaikkiaan seitsemän lähtien päätöksenteosta kotona, kotia koskevissa asioissa päätyen vaikuttamiseen EU-tasoiseen päätöksentekoon. Kysymykset johdantoineen kuuluivat seuraavasti.

”Kansalainen voi vaikuttaa asioihin välittömästi henkilökohtaisesti tai epäsuorasti osallistumalla esim. median, somen tai vaalien kautta? Seuraavassa on joukko erilaisia päätöksenteon tasoja kodin seinien sisältä aina valtakunnan ja Euroopan unionin tasolle. Millaiset mahdollisuudet sinulla on vaikuttaa päätöksentekoon seuraavilla tasoilla?”

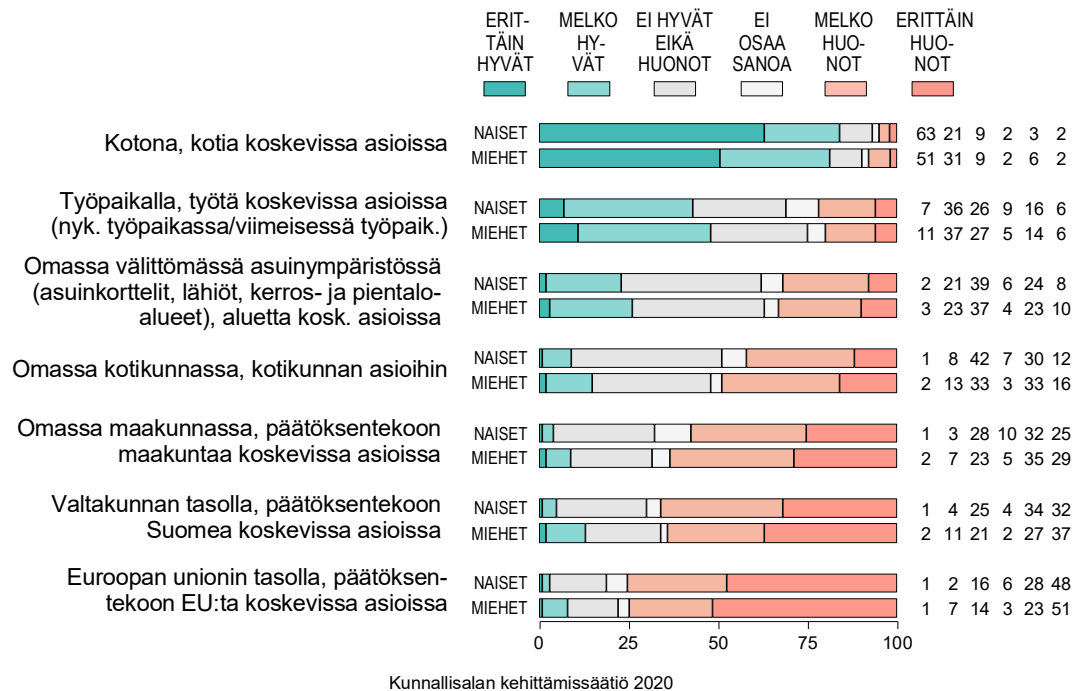
KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 11.–16.9.2020. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1 039. Vastajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, p. 0400 570 087

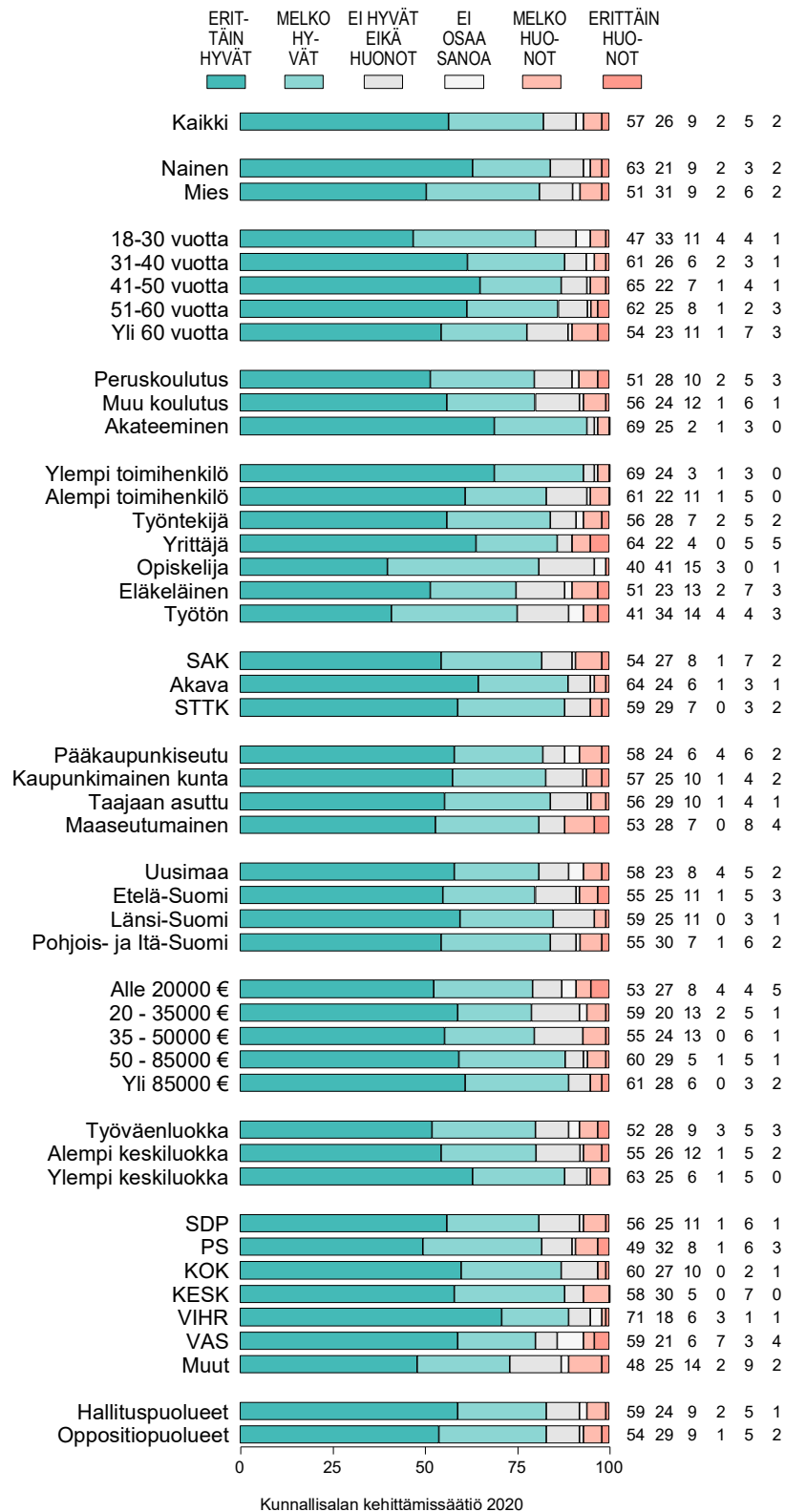
Kuvio 1. MILLAISET MAHDOLLISUUDET ITSELLÄ ON VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON SEURAAVILLA TASOILLA (tekstejä osin lyhennetty, %).

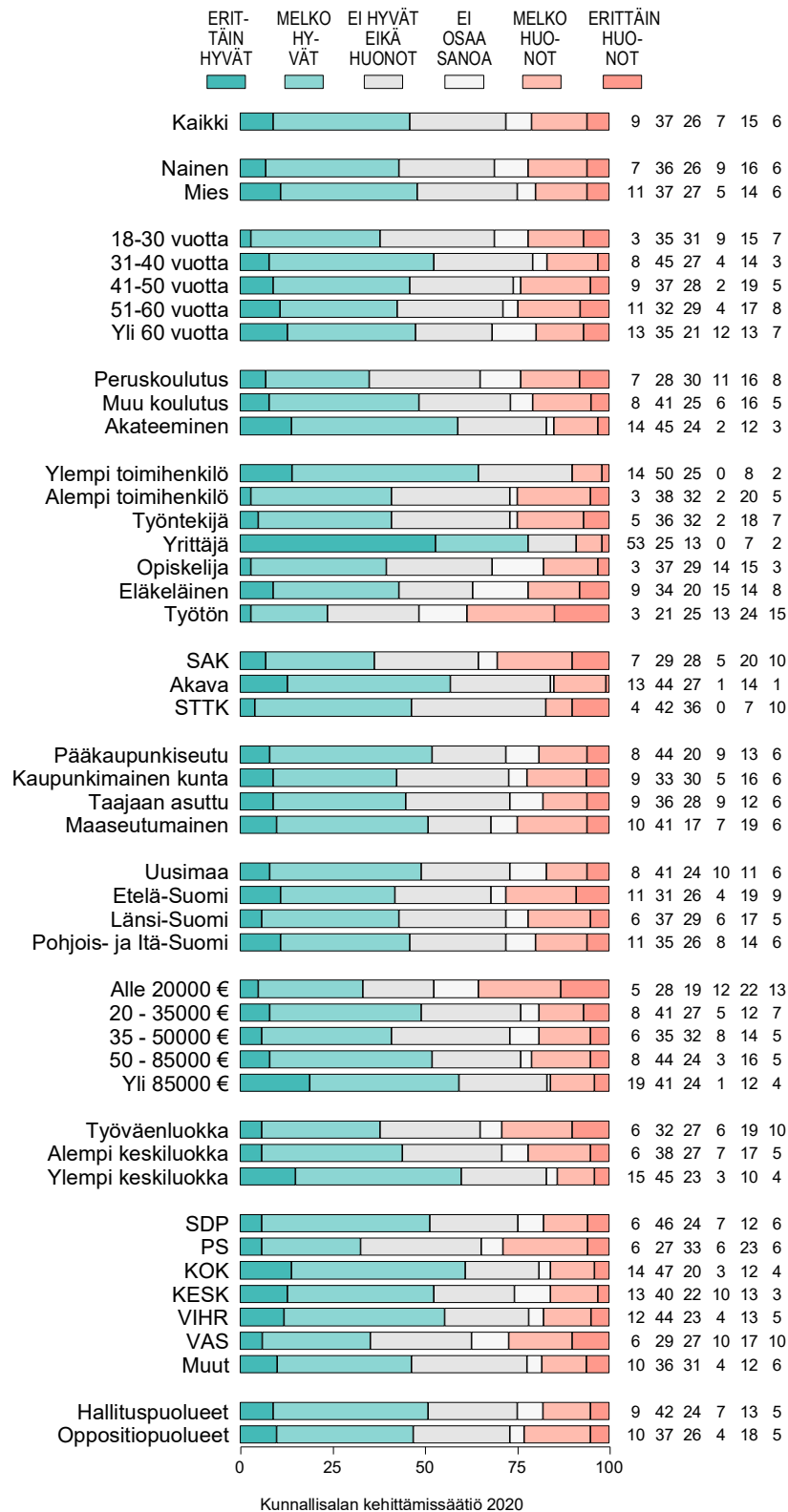
Kuvio 1s. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON: NAISTEN vs. MIEHETN ARVIOT (%)

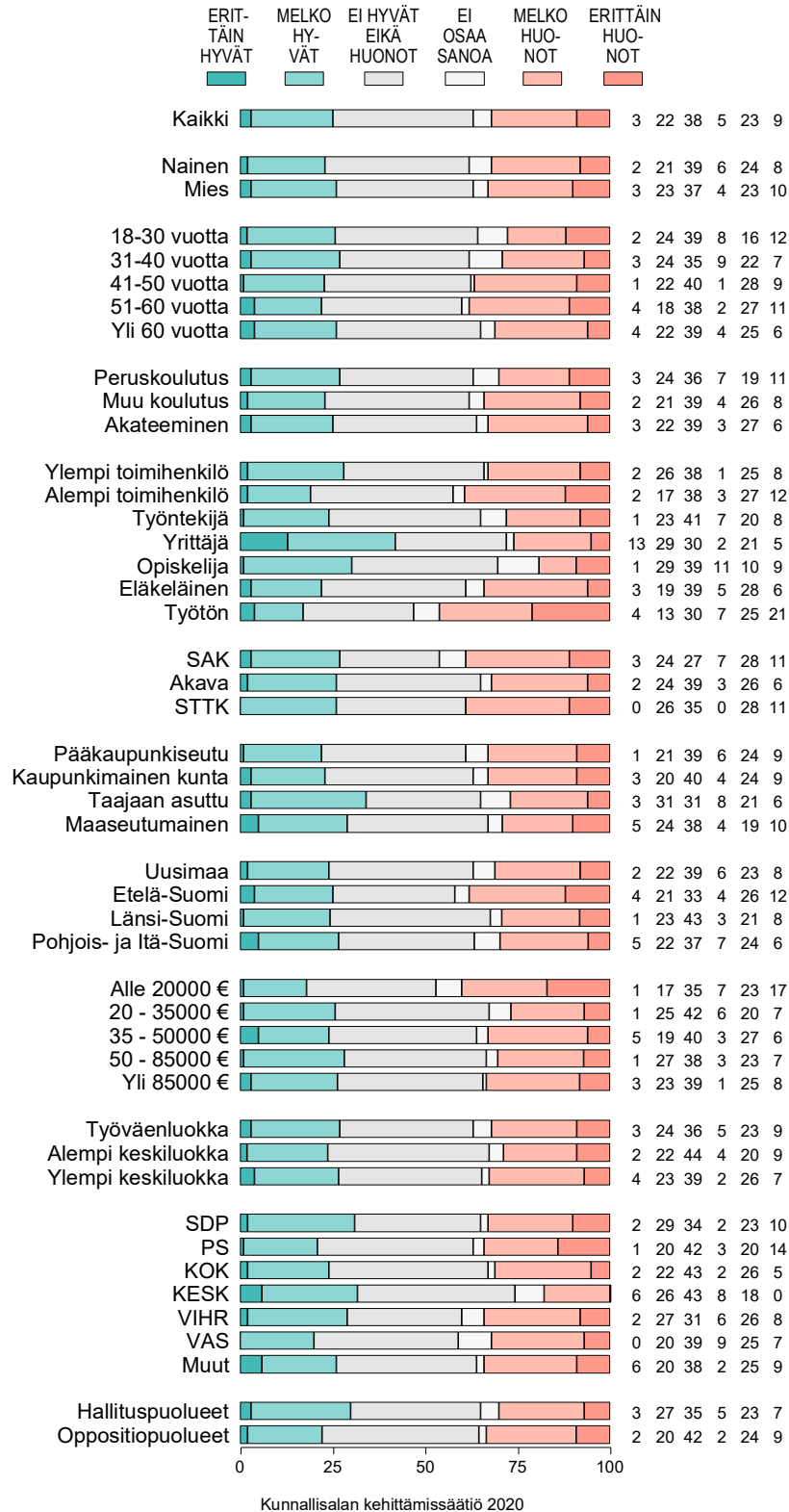
**Kuvio 1-1. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON:
KOTONA, KOTIA KOSKEVISSA ASIOISSA (%).**

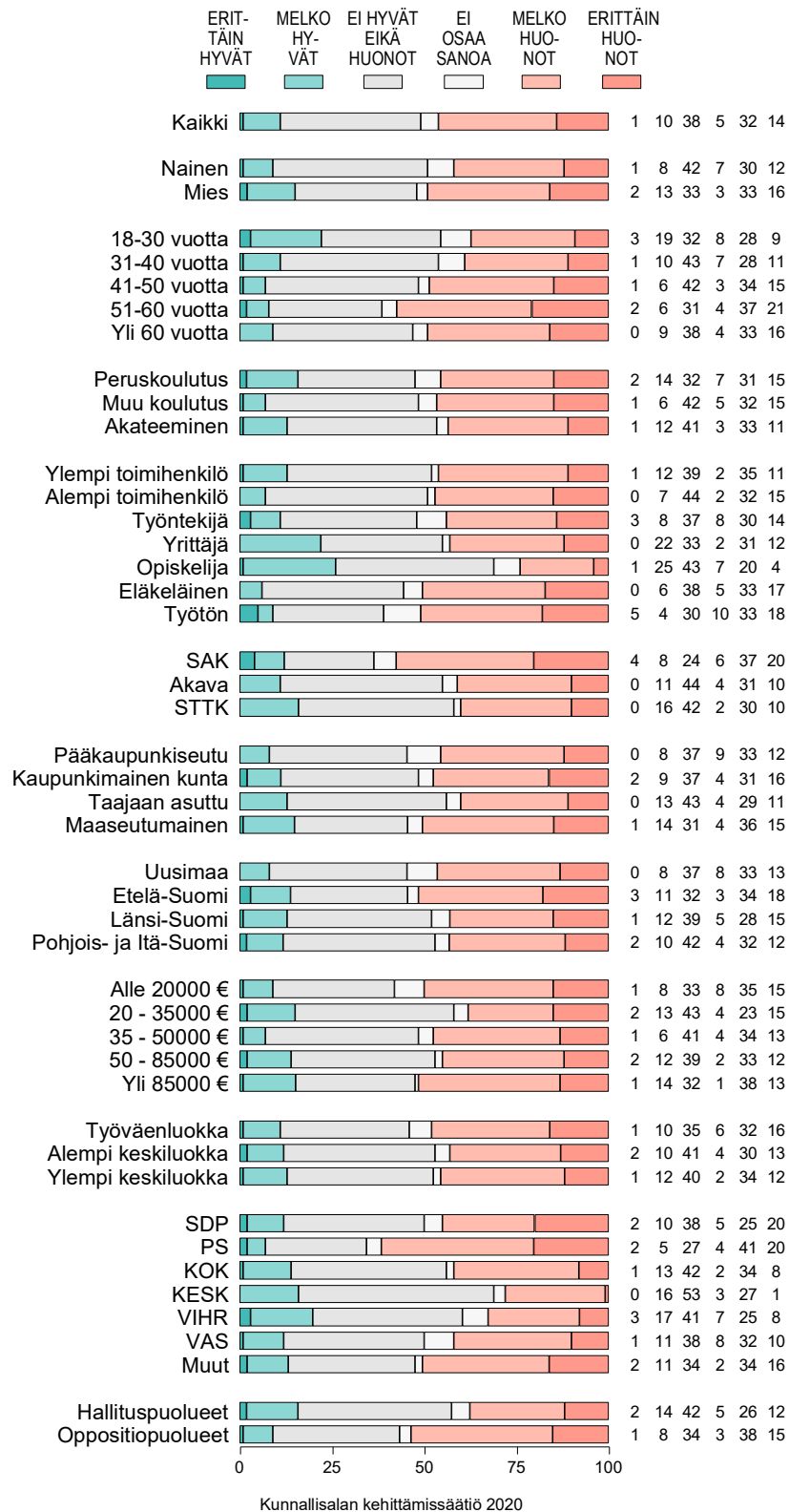
Kuvio 1-2. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON: TYÖPAIKALLA, TYÖTÄ KOSKEVISSA ASIOISSA (nykyisessä työpaikassa/viimeisessä työpaikassa) (%).

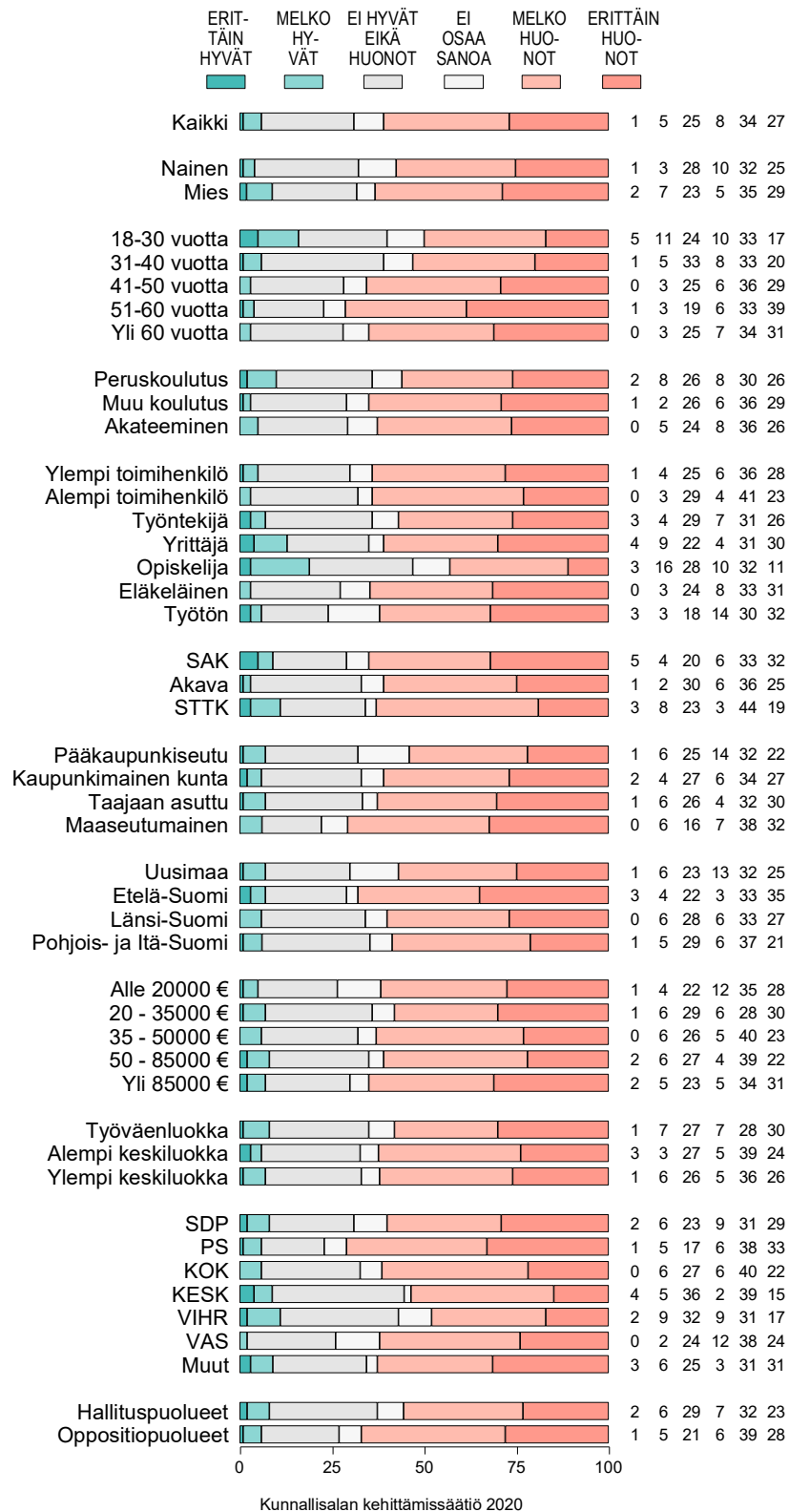
Kuvio 1-3. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON: OMASSA VÄLITTÖMÄSSÄ ASUINYMPÄRISTÖSSÄ (asuin korttelit, lähiöt, kerros- ja pientaloalueet) ALUETTA KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

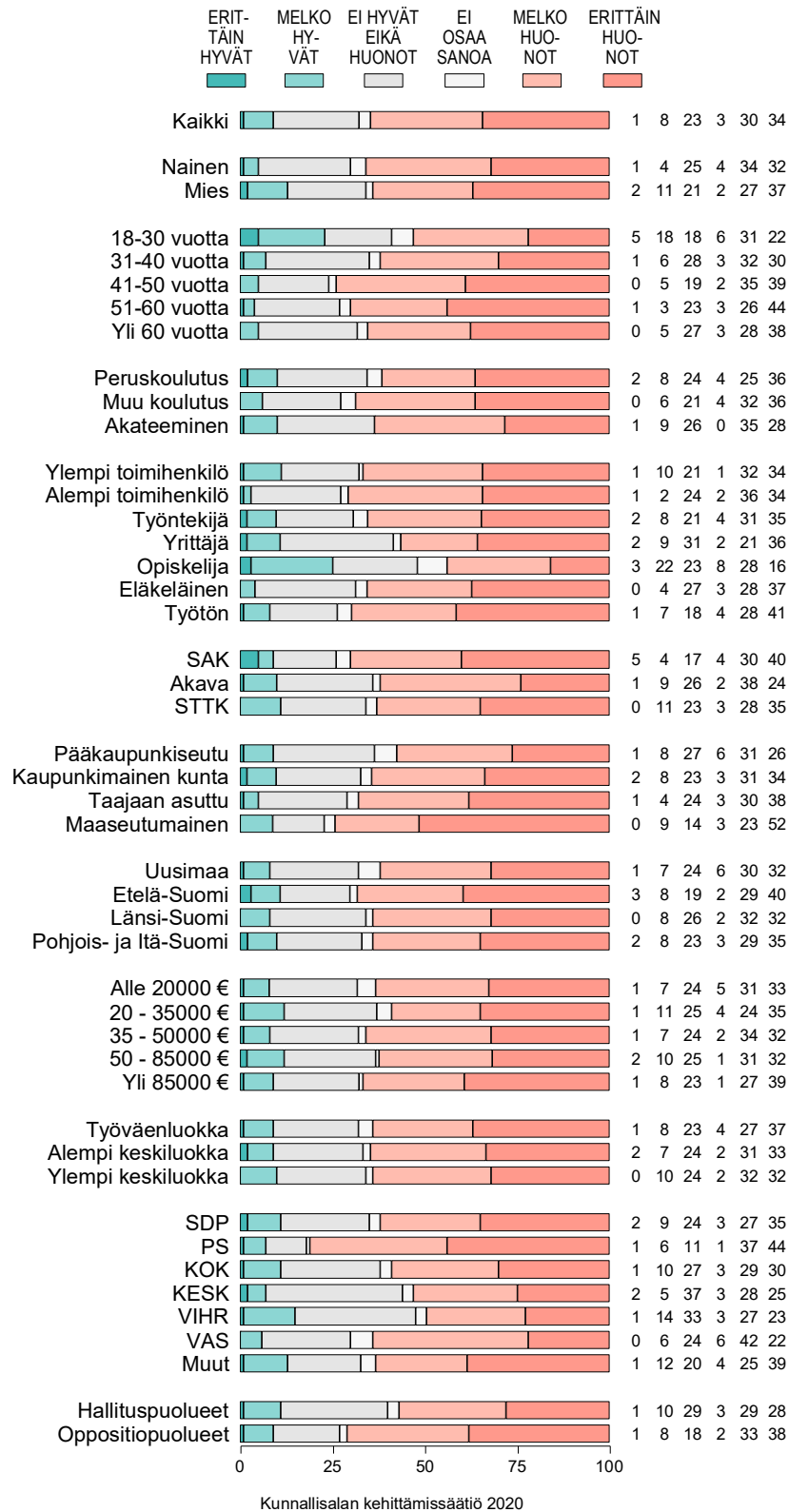
Kuvio 1-4. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON:
 OMASSA KOTIKUNNASSA, KOTIKUNNAN ASIOIHIN (%).

Kuvio 1-5. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON:
 OMASSA MAAKUNNASSA, PÄÄTÖKSENTEKOON MAAKUNTAA
 KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

**Kuvio 1-6. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON:
VALTAKUNNAN TASOLLA, PÄÄTÖKSENTEKOON SUOMEA KOS-
KEVISSA ASIOISSA (%).**

Kuvio 1-7. OMAT MAHDOLLISUUDET VAIKUTTAA PÄÄTÖKSENTEKOON:
 EUROOPAN UNIONIN TASOLLA, PÄÄTÖKSENTEKOON EU:TA
 KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

